

Mgr. Zuzana Bakošová

ZŠ Krosnianska 2, Košice

Historický kufor troch náboženstiev

Ročník/typ školy: 5. ročník ZŠ

Cieľ aktivity: Žiak na základe práce s historickými indíciami, prameňmi a porovnávacou tabuľkou identifikuje základné znaky judaizmu, kresťanstva a islamu, porovná ich spoločné a rozdielne prvky a vysvetlí ich spoločný historický pôvod.

Bádateľská otázka: Ako vznik, šírenie a spoločné korene judaizmu, kresťanstva a islamu ovplyvnili dejiny ľudí a spoločností?

Koncept historického myslenia (*vyberte 1, ktorý rozvíjate aktivitou najviac*):

Trvanie a zmena: žiaci skúmajú, kedy a kde vznikli judaizmus, kresťanstvo a islam, čo majú spoločné a ako sa ich historický vývoj a vplyv na spoločnosti postupne odlišoval.

Rozvíjané bádateľské zručnosti (*vyberte 3, ktoré rozvíjate aktivitou najviac*):

identifikácia informácií v historickom prameni, porovnávanie a triedenie historických informácií, formulovanie podloženej odpovede

Úloha 1.

Zadanie, aké majú dostať žiaci:

Pracujte v skupinách. Prezrite si kartičky z kufríka, ktorý ste dostali. Roztriedte ich do skupín podľa toho, čo zobrazujú alebo s čím súvisia.

Kategória	Kartičky
Symboly	
Posvätné knihy	
Historické priestory	

Po skončení bude nasledovať diskusia, každá skupina odpovie:
Ktoré kartičky ste vedeli zaradiť najľahšie?

.....

Pri ktorej kartičke ste si neboli istí? Prečo?

.....

Ktorá kartička môže súvisieť s viacerými náboženstvami?

Pramene/zdroje k úlohe:

Na kartičkách budú voľne dostupné obrázky z internetu, ktoré budú predstavovať základné znaky troch náboženstiev:

Judaizmus	Kresťanstvo	Islam
Dávidova hviezda	kríž	polmesiac a hviezda
Tóra	Biblia	Korán
synagóga	kostol	mešita

Pre oživenie výučby môžu byť v kufríku namiesto niektorých kartičiek aj jednoduché predmety alebo makety, napríklad malý krížik, kniha ako symbol posvätného textu, obrázok stavby alebo vytlačený symbol. Cieľom je, aby žiaci pracovali s konkrétnymi vizuálnymi indíciami, triedili ich a priradzovali k judaizmu, kresťanstvu a islamu.

Pramene/zdroje k úlohe: Úloha 2.

Preložené texty a skrátené texty z:

<https://kids.britannica.com/kids/article/Judaism/353327>

<https://kids.britannica.com/kids/article/Christianity/352957>

<https://kids.britannica.com/kids/article/Islam/353307>

Obrazové pramene:

Stredoeurópsky maliar zo 17. storočia – Mojžiš rozbíja dosky, okolo 1640, Galéria mesta Bratislavy, GMB, C 14523,

https://www.webumenia.sk/dielo/SVK:GMB.C_14523

Franz Assner – Ježiš na kríži, 18. storočie, 2. polovica, 1780–1800, Galéria mesta Bratislavy, GMB, C 4114, https://www.webumenia.sk/dielo/SVK%3AGMB.C_4114

<https://fineartamerica.com/featured/mecca-kaaba-martin-giesen.html>

Zadanie, aké majú dostať žiaci:

Pracujte v skupine. Každá skupina dostane krátky historický text a jeden obrazový prameň. Najskôr si spoločne prečítajte text. Potom si pozorne prezrite obrazový prameň a odpovedzte na otázky. Svoje zistenia zapíšte do pracovného listu. Následne každá skupina stručne odprezentuje, čo sa z textu a obrazového prameňa dozvedela.

Otázka	Odpoveď
O ktorom náboženstve alebo téme text hovorí?	
Čo vidíte na obrazovom prameni?	
Ku ktorému náboženstvu alebo téme obrazový prameň patrí?	
Aká posvätná kniha, osobnosť, symbol alebo miesto sa spomína v texte?	
Ktorý údaj z textu obrazový prameň potvrdzuje alebo dopĺňa?	
Čo nám text a obrazový prameň prezrádzajú o živote ľudí v minulosti?	
Prečo je táto informácia historicky dôležitá?	

Pramene/zdroje k úlohe: Úloha 3.

- [Interaktívna mapa](#)
- [Video \(Abrahám\)](#)
- [Video Biblie vs. Korán](#)
- [Cirkev](#)
- [Časová os \(preložiť a skrátiť\)](#)
- [Modlitba](#)

Zadanie, aké majú dostať žiaci:

Po triede sú rozmiestnené QR kódy s krátkymi digitálnymi materiálmi, napríklad mapou, časovou osou, obrázkom miesta modlitby alebo informáciou o posvätnom texte.

Vašou úlohou je v skupine si vybrať dve QR kódy, naskenovať ich a z každého digitálneho zdroja zapísať:

- **jednu dôležitú historickú informáciu,**
- **jedno vysvetlenie, prečo je táto informácia historicky dôležitá.**

Zápis do pracovného listu:

QR kód	Čo sme zistili?	Prečo je to historicky dôležité?
QR ____		
QR ____		

Rozvíjané digitálne kompetencie:

Žiak prostredníctvom QR kódov pracuje s digitálnymi zdrojmi, vyberá relevantné historické informácie, kriticky ich posudzuje a rešpektujúco pracuje s kultúrnymi a náboženskými symbolmi.

Navrhované digitálne nástroje:

QR kódy, tablet alebo mobilné zariadenie.

Pramene/zdroje k úlohe:

Oblasť porovnania	✝ Kresťanstvo – východný obrad	✝ Kresťanstvo – západný obrad	✡ Judaizmus	☾ Islam
👥 Veriaci	kresťania	kresťania	Židia	moslimovia
💡 Boh	Boh v troch osobách: Otec, Syn a Duch Svätý	Boh v troch osobách: Otec, Syn a Duch Svätý	Jahve	Alah
👤 Významná osobnosť	Ježiš Kristus	Ježiš Kristus	Abrahám, Mojžiš, proroci	Mohamed
📅 Vznik / historické obdobie	1. storočie n. l.	1. storočie n. l.	starovek, približne 2. tisícročie pred n. l.	7. storočie n. l.
📍 Miesto vzniku	Palestína, neskôr Byzantská ríša	Palestína, neskôr západná Európa	Blízky východ, Kanaán / Palestína	Arabský polostrov
🌐 Historické šírenie	východná časť Rímskej ríše a Byzancia	západná časť Rímskej ríše a Európa	židovský národ, diaspóra, Jeruzalem	z Arábie do Ázie, Afriky a časti Európy
📖 Posvätná kniha	Biblia	Biblia	Tóra, Talmud	Korán
💬 Bohoslužobný jazyk	staroslovienčina	latinčina	hebrejčina	arabčina
🏛️ Sakrálna stavba	cerkov	kostol	synagóga	mešita
⛰️ Pútnické / posvätné miesto	Jeruzalem	Vatikán, Chrám sv. Petra	Jeruzalem, Múr nárekov	Mekka
👤 Náboženský predstaviteľ	metropolita	pápež	rabín	imám
🏠 Sídlo / významné centrum	Konštantínopol (Istanbul)	Vatikán	Jeruzalem	Mekka, Medina
✨ Symbol	križ	križ	šestícípa Dávidova hviezda	hviezda a polmesiac
🌿 Vplyv na dejiny	ovplyvnilo dejiny Byzancie a pravoslávnych krajín	ovplyvnilo dejiny západnej Európy, cirkev, umenie a vzdelanosť	základ monoteizmu, vplyv na kresťanstvo a islam	ovplyvnilo islamské ríše, obchod, vedu a kultúru

Doplňte vetu:
Judaizmus, kresťanstvo a islam označujeme ako abrahámovské náboženstvá, pretože...
.....
.....
Odpovedzte celou vetou:
Čo majú judaizmus, kresťanstvo a islam spoločné?
.....
.....

Úloha 4.

Zadanie, aké majú dostať žiaci:

Pracujte vo dvojiciach.
Na základe historického kufra, krátkych prameňov a informácií doplňte porovnávaciu tabuľku. Do každej bunky napíšte stručnú odpoveď: pojem, meno, miesto, obdobie alebo krátke vysvetlenie. Po vyplnení tabuľky si odpovede spoločne skontrolujeme v celej triede.

Oblasť porovnania	Judaizmus	Kresťanstvo	Islam
Obdobie vzniku			
Miesto vzniku			
Významná osobnosť			
Posvätná kniha			
Miesto uctievania			
Symbol			
Historický vplyv			

Hodnotenie aktivity

Sebahodnotenie žiaka	Áno	Čiastočne	Nie
Viem povedať, čo majú judaizmus, kresťanstvo a islam spoločné.	☐	☐	☐
Viem uviesť aspoň jeden rozdiel medzi judaizmom, kresťanstvom a islamom.	☐	☐	☐
Viem vysvetliť, prečo ich nazývame abrahámovské náboženstvá.	☐	☐	☐
Viem uviesť, kde alebo kedy vznikli.	☐	☐	☐
Pri práci s QR kódom som vedel/vedela vybrať dôležitú historickú informáciu.	☐	☐	☐

3		QR pátranie	
		Vyberte si dva QR kódy. Z každého zdroja zapíšte jednu historickú informáciu a jej význam.	
QR kód	Čo sme zistili?	Prečo je to historicky dôležité?	
QR 1 sem nalep alebo nakresli kód			
QR 2 sem nalep alebo nakresli kód			
4		Veľké porovnanie	
		Doplňte tabuľku. Použite zistenia z kufra, prameňov a QR zdrojov.	
Oblasť porovnania	Judaizmus	Kresťanstvo	Islam
Obdobie vzniku			
Miesto vzniku			
Významná osobnosť			
Posvätná kniha			
Miesto uctievania			
Symbol			
Historický vplyv			

Záverečný záver

Judaizmus, kresťanstvo a islam označujeme ako abrahámovské náboženstvá, pretože...

BÁDATEĽSKÝ LIST	meno: _____ trieda: _____ dátum: _____
Historický kufor troch náboženstiev	

Bádateľská otázka		
Ako vznik, šírenie a spoločné korene judaizmu, kresťanstva a islamu ovplyvnili dejiny ľudí a spoločnosti?		
Čo skúmam	Ako pracujem	Čo mám dokázať
vznik a šírenie troch náboženstiev	triedim indicie, čítam pramene, porovnávam	napíšem podloženú odpoveď

1		Indície z historického kufra	
		Pracujte v skupine. Roztriedte kartičky alebo predmety podľa toho, s čím súvisia.	
Kategória	Judaizmus	Kresťanstvo	Islam
Symbol			
Posvätná kniha			
Miesto uctievania			

Diskusia po triedení:

Ktoré kartičky ste zaradili najľahšie?

Pri ktorej kartičke ste si neboli istí? Prečo?

Ktorá kartička môže súvisieť s viacerými náboženstvami?

Odpoveď na bádateľskú otázku
Čo majú spoločné korene týchto náboženstiev a ako ovplyvnili dejiny ľudí a spoločnosti?

5		Rýchle sebahodnotenie	
		Zaokrúžkuj alebo označ, ako sa ti darilo.	
Už viem...	Áno	Častočne	Ešte nie
povedeť, čo majú judaizmus, kresťanstvo a islam spoločné.	☐	☐	☐
uviesť aspoň jeden rozdiel medzi tromi náboženstvami.	☐	☐	☐
vysvetliť, prečo ich nazývame abrahámovské náboženstvá.	☐	☐	☐
uviesť, kde alebo kedy vznikli.	☐	☐	☐
vybrať dôležitú informáciu z QR zdroja.	☐	☐	☐

Exit ticket
Jedna vec, ktorú si dnes odnádam: _____
Jedna otázka, ktorú ešte mám: _____

2	Text + obrazový prameň
	Prečítajte krátky text, prezrite si obraz a zapíšte len dôležité zistenia.
Otázka	Moja odpoveď
Moja odpoveď	
O ktorom náboženstve alebo téme text hovorí?	
Čo vidíte na obrazovom prameni?	
Ku ktorému náboženstvu alebo téme obraz patrí?	
Akú posvätnú knihu, osobnosť, symbol alebo miesto sa spomína?	
Ktorý údaj z textu obrazový prameň potvrdzuje alebo dopĺňa?	
Prečo je táto informácia historicky dôležitá?	